

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Izjava za javnost v okviru Evropske noči raziskovalcev 2021

27. 5. 2021

Evropska noč raziskovalcev je vseevropski dogodek z namenom približati znanstveno raziskovanje splošni javnosti. Skupaj s serijo preddogodkov nudi raziskovalcem priložnost, da predstavijo javnosti raznolikost znanosti in njenega učinka na vsakodnevno življenje državljanov in da spodbudijo zanimanje za poklic raziskovalca, še posebej med mladimi. *Evropska noč raziskovalcev* poudarja prispevek raziskovalcev k napredku naše družbe tako, da na interaktiven in vključevalen način skozi serijo raznovrstnih aktivnosti domala vseh znanstvenih področij preddogodkov in osrednjega dogodka postavi na ogled njihova dela, vlogo, ki jo imajo pri soočanju z družbenimi izzivi, pa tudi vlogo EU, ki skozi različne iniciative in programe financiranja skrbi za svoje raziskovalce, njihove delovne pogoje, infrastrukturo, pričetek in razvoj atraktivne kariere raziskovalca, njihovo znanstvenoraziskovalno inovativno delo in, nenazadnje, spodbuja tudi obveščanje in vključenost državljanov na različne načine, npr. s seznanjanjem javnosti z aktualnimi znanstvenimi dognanji, prenosom znanj v izobraževalnih ustanovah pa tudi v gospodarsko prakso, Odprto znanostjo in mnogimi drugimi. Datum osrednjega dogodka *Evropske noči raziskovalcev* ostaja na zadnji septembrski petek, tokrat 24. september 2021.

Evropska noč raziskovalcev se vsako leto odvija na pobudo Evropske komisije, ki zanjo nudi sredstva, tako je tudi v letu 2021 financirana iz okvirnega programa za raziskovanje in tehnološki razvoj – Obzorje 2020 (Horizon 2020), programa Marie Skłodowska-Curie. Na razpisu je uspešno kandidiralo skupno 43 projektov. Od teh sta v Sloveniji s projektno prijavo na razpis za organizacijo dogodkov v sklopu *Evropske noči raziskovalcev 2021* uspešno kandidirala dva konzorcija partnerjev, in sicer konzorcij, ki ga koordinira Univerza v Mariboru, s projektom **ZnAnosT za vsE (akronim: ZATE)** in konzorcij, ki ga koordinira Ustanova Hiša eksperimentov, s projektom **Noč ima svojo moč (NOČMOČ)**.

Projekt **Noč ima svojo moč (NOČMOČ)** se bo odvijal v 27 slovenskih krajih in v Gorici (IT), vanj je vključenih 49 tretjih partnerjev (osnovne in srednje šole, narodni parki, muzeji, fakultete, dom starejših občanov, knjižnice in dva partnerja iz tujine (IT in TR). Projekt podpirajo udeležene občine, Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS, mednarodno združenje znanstveno-promocijskih prireditev (EUSEA), medijski sponzorji, LPP in Pošta Slovenije.

Med glavne aktivnosti sodijo obiski raziskovalcev v šolah, znanstveni festivali v štirih mestih, delavnice, predavanja, znanstveni ekspresi, demonstracije, dnevi odprtih vrat znanstvenih inštitutov, znanstveni šovi, učne ure za šole, noč raziskovalcev v knjižnicah, v domu za starejše, razstave, vodeni ogledi ...

Projekt vključuje tudi projekt za državljane v okviru katerega bomo državljane opolnomočili za znanstveno opazovanje in ugotavljanje, kako varno je kopanje v naravi izven uradnih območij. Vsi zainteresirani državljani bodo prejeli delovni zvezek in komplet pripomočkov za presejalne meritve nekaterih fizikalnih, kemičnih in

Evropska noč raziskovalcev 2021 – Znanost za vse (ZATE)
Ta projekt je prejel financiranje okvirnega programa Evropske unije za raziskave in inovacije, Obzorja 2020, programa Marie Skłodowska-Curie, po pogodbi št. 101036173.

bioloških parametrov za opredelitev kakovosti vode. Podatki, ki nam jih bodo v projekt vključeni državljani posredovali, bodo pomagali k boljši preglednosti neuradnih kopališč in opozorili na potrebo po dodatnih meritvah s strani za to pristojnih strokovnih služb.

Projekt **Noč ima svojo moč** je sooblikoval konzorcij partnerjev Ustanova Hiša eksperimentov, Institut "Jožef Stefan", Kemijski inštitut, Nacionalni inštitut za biologijo, Tehniški muzej Slovenije ter Geološki zavod Slovenije.

Več o projektu *Noč ima svojo moč* najdete na spletni strani www.nocmoc.eu, za dodatne informacije pa lahko svoja vprašanja pošljete na naslov info@nocmoc.eu.

Pod projekt **Znanost za vse (ZATE)** se podpisuje konzorcij treh univerz: Univerze v Mariboru, v Novi Gorici in na Primorskem, ter deležniki: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS, Slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje (Bruselj), Zveza prijateljev mladine Maribor, EU Hiša Ljubljana, informacijske točke Europe Direct v Mariboru, Izoli, Kopru in Novi Gorici. K programu prispevajo tudi: Morigenos – slovensko društvo za morske sesalce, Mali ustvarjalci ter Astronomsko društvo ORION. Znotraj projekta s **151 raziskovalci skupno 25 fakultet konzorcijskih univerz** (UM: Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, Pravna fakulteta, Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, Fakulteta za zdravstvene vede, Fakulteta za organizacijske vede, Fakulteta za strojništvo, Fakulteta za turizem, Pedagoška fakulteta, Fakulteta za varnostne vede, Fakulteta za energetiko, Fakulteta za naravoslovje in matematiko; UP: Fakulteta za humanistične študije, Fakulteta za management, Fakulteta za turistične študije - Turistica, Pedagoška fakulteta, Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije, Fakulteta za vede o zdravju; UNG: Akademija Umetnosti, Fakulteta za vinogradništvo in vinarstvo, Fakulteta za naravoslovje, Fakulteta za znanosti o okolju, Fakulteta za humanistiko, Fakulteta za podiplomski študij) načrtujemo izvedbo kar 16 preddogodkov in 75 programskih vsebin osrednjega dogodka.

Preddogodki se bodo odvijali med majem in septembrom v **Mariboru, Krškem, Kopru in Novi Gorici**. Izmed preddogodkov izpostavljamo spletno delavnico z naslovom *Jean Monnet Katedra za energetska prava in politiko ter Evropski zeleni dogovor in nekatera odprta vprašanja*, ki poteka danes od 11.00 – 11.45 na povezavi [tukaj](#).

75 programskih vsebin osrednjega dogodka projekta ZATE, ki se bo odvil na zadnji septembrski petek, 24. 9. 2021 (izvedba katerih bo potekala v živo, če bi epidemiološke razmere narekemale drugače, pa na spletu), bo potekalo na lokacijah v **Mariboru, Kopru, Izoli in Novi Gorici**: v Mariboru v nakupovalnem središču Europark in v Vetrinjskem dvoru, v Kopru v stavbi rektorata Univerze na Primorskem, na Fakulteti za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije UP, Fakulteti za humanistične študije UP, v Rodiku v Mitskem parku, v Izoli v arheološkem parku Simonov zaliv, na Fakulteti za vede o zdravju UP, na Univerzitetnem kampusu Livade in v Novi Gorici na Bevkovem trgu.

Projekt med drugim vključuje tudi sinergije vrste nacionalnih, regionalnih, EU iniciativ in projektov: Teden sredozemske obale in makroregionalnih strategij, [Projekt Jean Monnet Chair of Energy Law and Policy](#), [Water Crimes](#), [Photo-Emulsion](#), [Improdova](#), [Geofood](#), [Smart SME's](#), [Best Med](#), [Athena](#), ter izbrane najboljše raziskovalno inovacijske projekte [gibanja Mladi za napredek Maribora](#).

Izmed raznovrstnih aktivnosti, kot so znanstveni slam, kvizi, znanstveni šov, eksperimenti, pogovori z raziskovalci, dnevi odprtih vrat, vodeni ogledi, nastopi glasbenih skupin, katerih člani so raziskovalci,

izpostavljam nagradni nacionalni natečaj, namenjen vrtcem, osnovnim in srednjim šolam, ki bo spodbudil mlade k razmisleku o vlogi raziskovalca in znanosti, vezanemu na temo natečaja, ki bo prilagojena evropskemu letu železnic in evropskemu zelenemu dogovoru. Razpis bo odprt predvidoma od junija do septembra 2021. Izbrani avtorji prispevkov bodo prejeli nagrade na osrednjem dogodku Evropske noči raziskovalcev, in sicer na prizorišču, ki je najbližje njihovem domačemu kraju (Maribor, Koper, Izola ali Nova Gorica).

Nekaterim oddaljenim šolam (v Murski Soboti, Lendavi, Ljutomeru, Ormožu, kot tudi tistim v Sečovljah, Piranu, Kopru, Ajdovščini in Tolminu) bodo na voljo brezplačni avtobusni prevozi od šole do lokacij najbližjega osrednjega dogodka.

Ključno sporočilo projekta Evropske noči raziskovalcev 2021 **ZnAnosT za vsE (ZATE)** je, da lahko vsak postane raziskovalec. Projekt ozavešča o družbeno pomembni vlogi raziskovalcev, ki uspešno premagujejo izzive sodobne družbe, npr. na področju zdravja in varovanja okolja, spominja, kako pomembno je vlagati v raziskovalne in inovacijske aktivnosti, saj so neposredno povezave z gospodarskim napredkom, konkurenčnostjo in blaginjo družbe ter, nenazadnje, da so raziskovalci ljudje z družbeno zelo odgovornim in atraktivnim poklicem, ki se radi družijo in delijo (spo)znanja in poklicne izkušnje, še posebej ob dogodkih, kot je Evropska noč raziskovalcev. Osrednji cilji projekta so približati raziskovalce širši javnosti, spodbuditi mladostnike, da izberejo poklicno pot raziskovalca in povečati ozaveščenost o poklicu raziskovalca, priložnostih za začetek in razvoj karierni poti v akademskih in neakademskih institucijah, povečati razumevanje EU, njene skrbi za svoje raziskovalce skozi vrste iniciativ in programov, pa tudi pomembne vloge raziskovalcev v družbi ter znatnega in pomembnega doprinosa njihovega znanstvenega dela k našemu vsakdanjemu življenju.

Dodatne informacije o projektu **ZnAnosT za vsE (ZATE)** so na voljo na [spletni strani UM](#), kmalu pa bodo na voljo tudi na prenovljeni domači spletni [strani projekta](#) ERN.

Prof. dr. Zoran Ren, prorektor za znanstvenoraziskovalne zadeve Univerze v Mariboru, je poudaril:

»Evropska noč raziskovalcev skozi vrsto aktivnosti osvešča o družbeno pomembni vlogi raziskovalcev, znanosti in vplivu le-te na vsa področja človekovega delovanja. Skozi številne aktivnosti, ki potekajo v okviru projekta, želimo pokazati, da je lahko raziskovanje atraktiven poklic, ki nudi več karier v akademskem in neakademskem okolju. Mladi in njihove družine, pa tudi učitelji osnovnih in srednjih šol, dobijo priložnost, da se lahko s poklicnimi znanstveniki v sproščenem neformalnem okolju pogovarjajo o vprašanih, vezanih na opravljanje tega atraktivnega poklica. Vrsta raznolikih aktivnosti na najrazličnejših znanstvenih področjih pomaga ozaveščati ljudi o izjemnem pomenu znanosti, brez katere ne bi bilo družbenega napredka, pa tudi mnogih, danes samoumevnih, (spo)znanj, udobja opravljanja dela od doma, čedalje daljše življenjske dobe. Znanstveniki smo, nenazadnje, zanesljiv družbeni partner pri iskanju rešitev vedno novih izzivov človeštva, kot so, denimo ti, pred katera nas je nedavno postavila pandemija koronavirusne bolezni.«

Dr. Miha Kos, direktor Ustanove Hiša eksperimentov - koordinatorja konzorcija projekta Noč ima svojo moč, je povedal:

»Veseli me, da smo partnerji projekta Noč ima svojo moč že četrto leto združili svoje znanje in kompetence, ter ustvarili čudovit projekt, ki ga sestavljajo znanstvene, znanstveno-promocijske, izobraževalne in znanstveno-umetniške vsebine. Projekt ne bi imel možnosti za uspeh brez vseh sodelujočih tretjih partnerjev, znanstvenikov in podpornikov, ki prihajajo iz mnogih krajev iz Slovenije in širše. Zlasti pa projekt ne bi imel značaja projektov Noči raziskovalcev, če ne bi pritegnil in združil glavnih akterjev, to je aktivnih in kritično

razmišljujočih državljanek in državljanov, ki bodo tudi skozi projekt za državljane dodali svoj prispevek k bolj zdravi družbi in odnosom v njej.

Prepričan sem, da bosta oba letošnja slovenska projekta v okviru Noči raziskovalcev - NOČMOČ in ZATE dokazala, da smo raziskovalci prav vsi – ko kuhamo v kuhinji, ko pridelujemo zelenjavo, začimbe in sadje na vrtu in sploh v življenju, ko si nekaj zamislimo in potem z eksperimentom to tudi potrdimo ali ovržemo. Važno je, da se ne bojimo napak, ampak jih jemljemo kot korak naprej, kot izkušnjo za še boljše raziskovanje. Prepričan sem, da bodo zanimanja obiskovalcev letošnje Noči raziskovalcev botrovala tudi temu, da bodo nekateri udeleženci dogodkov našli pot v poklice neposredno povezane z znanostjo (ali z raziskavami).«

Mag. Darija Valančič, nacionalna koordinatorica nacionalnih kontaktnih oseb v Sloveniji za Obzorje 2020 oz. Obzorje Evropa, v okvir katerih sodita tudi projekta Evropske noči raziskovalcev, je poudarila:

»Evropska noč raziskovalcev je vseevropski dogodek Evropske komisije in držav članic Evropske unije, ki poudarja pomembnost znanstvenih raziskav in inovacij za kakovost našega vsakdanjega življenja. Na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport smo nadvse ponosni, da so naše raziskovalke in raziskovalci tudi letos uspešno pridobili kar dva projekta za širjenje znanstvenega vedenja in idej med splošno javnostjo, zlasti pa med mladimi. Z dogodkom Evropske noči raziskovalcev se znanost odpira ljudem po vsej Evropi, da lahko pokaže svoje raziskovalne uspehe in na njih zasnovane ambicije po drugačnem, boljšem svetu.

Če se kdaj zavedamo pomena znanosti za svoje življenje, potem je to ravno sedaj, ko se spopadamo z zelo zahrbtnim virusom COVID 19. Zato z upanjem gledamo v raziskovalne laboratorije, da bomo z njihovo pomočjo zavarovali svoja življenja in ohranili doseženo kulturo sobivanja in druženja.

Pred nami so tudi drugi veliki globalni izzivi, pa ne mislim samo na vsakdanja vprašanja gospodarskega in tehnološkega razvoja, temveč predvsem na tista, ki bodo omogočila naravi prijazen, trajnosten napredek naših družb in temu planetu primerno kulturo življenja. Brez znanosti si tega izboljšanja ne moremo več predstavljati, saj so danes vsi ključni izzivi zasnovani na znanosti in na njej temelječih tehnologijah, od zdravstva do ekologije in digitalizacije.

Na ministrstvu si prizadevamo, da bi v Sloveniji omogočili znanosti čim boljše pogoje za raziskovanje in prenos znanj v vsakdanje življenje. Zelo pomembno je, da izboljšamo položaj raziskovalk in raziskovalcev v Sloveniji, zlasti mlajših, ki so na začetku svoje znanstvene kariere.

Prepričani smo, da bomo z obema projektoma v Sloveniji okrepili zaupanje v moč znanosti, spodbudili mlade za raziskovalne poklice in vsem pokazali izjemno bistrost, ustvarjalnost in inovativnost slovenskih raziskovalk in raziskovalcev. Ob Evropski noči raziskovalcev bomo v Sloveniji lahko prisluhnili znanosti in se potopili ter stopili z njenimi skrivnostmi. Prijazno vabljeni!«

Utrinki s preteklih dogodkov Evropske noči raziskovalcev:

Partnerji konzorcija ZATE:

Partnerji konzorcija NOČMOČ:

Za vsebine in stališča, predstavljene na spletnih straneh, izražene v novicah, publikacijah, socialnih omrežjih, (pred)dogodkih in vseh drugih komunikacijskih oblikah in poteh projekta Evropske noči raziskovalcev 2021 - Znanost za vse (ZATE), so izključno odgovorni avtorji in ne odražajo stališč EU oz. stališč Izvajalske agencije za raziskave.